

Fargnoli recopilat per Masó

Ja es troba a l'abast dels investigadors la catalogació d'un nou fons d'imatges històriques del patrimoni. Aquest material, catalogat i documentat pels tècnics de l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes, és important des de molts aspectes. El seu autor és Valentí Fargnoli, Rafael Masó és qui el va reunir i conservar i, pel que fa al seu contingut iconogràfic, es tracta d'imatges d'elements del patrimoni monumental gironí retratats abans de la Guerra Civil.

Des de l'Arxiu es va creure *interessant conèixer el contingut* d'aquesta col·lecció i es va entrar en contacte amb el Taller d'Història de Maçanet, associació cultural que ha esdevingut propietària del fons, per tal d'establir un conveni de col·laboració a través del qual el Taller permetia la duplicació de les imatges al Col·legi i aquest posava tots els mitjans tècnics al seu abast per a la identificació, recerca i documentació del contingut de les imatges.

Aquesta feina ha permès la identificació de prop de 250 elements i conjunts monumentals de les comarques de Girona, fotografiats abans de la Guerra Civil, fet que

patrimonialment parlant és prou *significatiu, per la destrucció i l'espoli* que comportà la contesa i pels canvis en les intervencions i els nous usos que s'iniciaren a partir de la segona meitat del nostre segle.

La col·lecció està integrada per 454 imatges. La seva composició temàtica tracta, gairebé monogràficament, d'elements del patrimoni artístic, històric i monumental de les nostres comarques. S'hi detecta un clar predomini de l'arquitectura medieval (esglésies romàniques, masies, castells, edificis gòtics...), i també inclou una interessant mostra d'orfebreria religiosa, bona part de la qual va desaparèixer durant la Guerra Civil.

Així doncs, ens trobem davant una *col·lecció d'imatges que ens pot aclarir* moltes incògnites entorn del nostre passat patrimonial: quin aspecte tenia el retaule barroc de Cassà de la Selva, o el de Santa Cecília de Molló, com era el castell de Bellcaire abans de la seva restauració, quin aspecte oferien el Pedró de Pals o la façana i nau principal de l'església parroquial de Puigcerdà. Tantes incògnites es revelen com nous interrogants ens vénen al cap: quin va ser el motiu d'aquestes imatges?, fou realment un encàrrec de Rafael Masó a Valentí Fargnoli?, per què aquests edificis?, estem realment davant una tria cercada o bé davant unes restes conservades d'un conjunt més complet?, què perseguia Masó?, la *realització d'un inventari?* la recerca de motius autòctons d'inspiració per a la seva obra?... Cal considerar també la possible inquietud d'ambdós personatges per immortalitzar uns espais que estaven destinats a canviar, bé pel procés de degradació en què es trobaven, bé perquè es començava a albirar la seva possible «restauració».

Davant aquest material, com a arxiu especialitzat en arquitectura i patrimoni, ens interessava

especialment la identificació de les *imatges i, a partir d'aquestes, l'estudi* del testimoni que quedà cristal·litzat en aquelles instantànies. La realitat patrimonial que reflecteixen ha canviat de forma palesa. En alguns casos, la imatge és el testimoni de quelcom que ja no existeix, i en molts ens parla de restauracions, recuperacions i nous usos.

Pensem que en posar a l'abast aquest material convenientment documentat no estem al final d'un procés, sinó a les portes d'un nou període d'investigació i divulgació. En la mesura que aquestes imatges siguin conegudes, segurament es plantejaran hipòtesis de treball i descobriments que ara només podem intuir. Des del nostre *paper de conservadors del patrimoni* documental hem fet el primer pas per referenciar i posar a l'abast dels interessats un fragment més de la nostra història; ara queda un llarg camí per recórrer basat en la força iconogràfica d'aquest testimoni del passat.

Rosa Maria Gil

L'Associació d'Història Rural

El 17 d'abril de 1999 es va fundar l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines amb l'objectiu d'aglutinar investigadors i interessats en l'estudi del món rural. La seva aparició ha coincidit amb un moment en què els centres d'estudis locals i comarcals debaten quina ha de ser la seva funció; l'especificitat de l'Associació rau en la seva especialització, una manera clara d'afrontar el futur d'aquestes institucions dedicades a l'estudi i la difusió del passat.

L'Associació s'ha plantejat tres objectius bàsics en les seves actuacions.

Valentí Fargnoli: Pals.
Torre de les Hores.
Primer terç s. XX.

TIM / COAC

Algunes coses perdudes